

Delavska Pravica

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtak pop. v služni praznični dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva 22, I. nad. — Neodsklanjiva pisarna se ne sprejema

Posamezna številka Din 1.—. — Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—, za leto Din 40.— (mesečno) — Oglasi po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročila na upravo Delavskega zbora, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Po Krekovih stopinjah

Trdijo, da danes prav redko kdo pozna Kreka s prave strani. In res, kdor hoče danes v javnosti delovati, vsakdo si osvaja ime dr. Kreka. Če bi človek vsa ta mnenja zbral skupaj in bi si skušal predočiti, kakšen je bil dr. Krek, bi dobil kaj različno sliko o njem. Končna sodba o dr. Kreku bi morala biti, da je bil za čase, v katerih je živel, tako velik duševni genij, da ga še nikdo niti malo ni dosegel in razumel.

Dr. Krek je očitno točno razumel čase, ki bodo prišli. Vzpodbujen po socialni okrožnici papeža Leona XIII. je vedel, kje je treba zagrabit, da se slovenski narod otme velike kapitalistične poplave. Zato se je predvsem pričel pečati z socialnim vprašanjem. Ves se je posvetil temu velikemu vprašanju in kmalu po izdani papeževi okrožnici pričel misliti na krščansko socialno delavsko gibanje. Točno je vedel, da v takrat razvijajočem se marksističnem delavskem gibanju, ki je slonelo na materialistični podlagi, ne bo imelo delavstvo zadostne garancije za uspešno borbo proti kapitalizmu, ki končno sloni na istem svetovnonazornem temelju. Z vsi ljubeznijo in vsem svojim srcem se je oklenil delavskega gibanja, zbiral okrog sebe prve pionirje in na neštetihih shodih dvigal delavsko zavest in snoval organizacijo.

Kratkoma rečeno, dr. Krek je gledal in videl vso rešitev slovenskega ljudstva od spodaj navzgor in ne od zgoraj navzdol. Zato se je njegovo socialno in javno udejstvovanje pričelo pri delavstvu in tudi iz delavstva. Podlaga za to njegovo delo mu je bila delavska organizacija in z njo vred je snoval svoje nadaljnje načrte.

Lahko rečemo, da je prav v tem Krekovem načelu ločitev duhov v današnji naši družbi. Dočim je delavstvo ohranilo v javnem udejstvovanju po svoji delavski krščanski strokovni organizaciji to Krekovo načelo, je materialistični kapitalistični duh oddaljil vse javno življenje tako od celice Krekovega udejstvovanja, kakor tudi od Kreka samega.

Namesto, da bi se skušalo približati stopinjam dr. Kreka in bistvu njegovega duha, se danes le vedno bolj oddaljuje od njega. Krščansko delavsko organizacijo, ki je bila središče Krekovega udejstvovanja, se smatra danes kot zlo v katoliškem gibanju, dočim bi ji bilo treba prav v tem času dati vso moralno podporo. In zakaj to? Zgolj radi tega, ker vprav ta organizacija po svojem namenu in delovanju tako živo posega v osrčje današnje družbe. Delavska organizacija, naša jugoslovanska strokovna zveza, se v praktičnem udejstvovanju bori za najosnovnejše pravice delavstva, ki jih današnji gospodarski red tako brezobzirno tepta.

V svojem socialnem načrtu slovenskih delavskih stanov pravi dr. Krek o kapitalizmu

Zaposlitev tujcev

Nov pravilnik k uredbi o zaposlovanju tujcev

O uredbi o zaposlovanju tujcev je »Delavska pravica« pred meseci dosti izčrpno poročala. Sedaj je uveljavljen k tej uredbi še pravilnik o izvrševanju te uredbe, ki določa nekatere podrobnosti glede poslovanja pristojnih oblastev in ustanov in določa posameznosti za posebne skupine tujih državljanov.

Tuji državljani jugoslovanske narodnosti

se smejo zaposlovati prvih šest mesecev po prihodu v državo že na osnovi dovolitve za bivanje. Nadaljnjo zaposlitev za določen ali nedoločen čas pa jim mora izdati na utemeljeno prošnjo s potrebnimi prilogi prvo stopno oblastvo (za te reči sedaj banovina). Le-to mu izda tudi »izkaznico o poklicu«, ki nadomestuje odslej »dovoljenje za zaposlitev«. Tuji državljani jugoslovanske narodnosti, ki so bili v Jugoslaviji pred 30. apr. l. 1935., in sicer tisti, ki imajo, in tisti, ki nimajo dovoljenja za zaposlitev, si morajo do konca l. 1935. oskrbeti »izkaznico o poklicu«. — Nanje se tudi ne nanašajo različne utesnitve glede samega zaposlovanja in glede ukrepov, ki jih morajo drugi tujci vsako leto opravljati, da morejo dalje biti pri nas zaposleni. Le vsako leto maja meseca se morajo prijaviti pristojnemu policijskemu oblastvu.

Ruski emigrantje

imajo glede zaposlovanja pri nas iste pravice kot tuji državljani jugoslov. narodnosti.

Tuji državljani drugih narodnosti,

ki jim je z azilno pravico priznana tudi pravica zaposlitve, se smejo prvih šest mesecev zaposlovati na podlagi dovolila za bivanje, nato pa jim sme prvo stopno oblastvo izdati »izkaznico o poklicu« za odreden ali neodreden čas.

Vsi že zaposleni tujci,

ki imajo dovolitev, si morajo do konca tega leta oskrbeti »izkaznico o poklicu« od banovine, sicer njihovo dovoljenje preneha.

Tujci, ki hočejo izvrševati v naši državi samo-

dobesedno sledeče: »Kapitalizem imenujemo sedanji gospodarski nered, po katerem denar gospoduje nad delom in človekom, ki dela. Omo-gočila ga je napačna svoboda, ki je odtrgala posameznika od skupnega namena in postavila človeka proti človeku v boj na življenje in smrt. V tem boju mora podlegati slabejši in pošte-nejši, močnejši in hudobnejši pa zmagovati. Radi tega po tem neredu nujno propadajo nižji, delavski stanovi: Kmetje, mali obrtniki in de-lavci, ki s svojim delom ohranjajo družbo in ustvarjajo vse njeno premoženje.«

V tem stavku v socialnem načrtu slovenskih delavskih stanov je bistvo njegovega stremle-nja po preosnovi sedanjega družabnega reda. Ker se krščansko socialistično delavstvo tega zaveda in se upa trditi, da Kreka razume in ga pozna, zato se tudi zaveda, da je na pravi poti svojega delovanja, pa naj bi mu to zani-kavali z leve ali pa desne.

stojen poklic, morajo sami prositi za dovolitev za-poslovanja in prošnji priložiti med drugim poročilo javne borze dela, da so v isti stroki domači delavci brezposelni.

Tuji kapital

je gotovina, dejanski vložena v domače podjetje ali pa dana v obliki dolgoročnega posojila — oziroma stroji in orodje, ki jih je vnesel tuji državljan radi izvrševanja neke določene proizvodne delavnosti. — Za zaposlovanje poverjenika tujega kapitala se more zaposliti, če je v podjetju samo tuj kapital in ga je najmanj 5 milijonov Din, če pa je pol domačega, mora biti tujega najmanj 1 milijon. En lastnik ali ena inozemska skupina more imeti le enega poverje-nika — tujega državljana, če je več lastnikov, gre poverjenik »največjemu« med njimi ali pa tistemu, za katerega se odloči podjetje. Po zaslišanju social-nega in trgovin. min. se smeta »izjemoma« zapo-seliti največ dva poverjenika. — Rudarska in topil-niška podjetja pa smejo imeti na osnovi mnenja min. za gozdove in rudnike tudi več poverjenikov, če zaposluje podjetje najmanj isto število domačih strokovnjakov s fakultetno izobrazbo. — Poverjenik sme biti le iz tiste države, iz katere je lastnik kapi-tala. Prošnjo z navedbo poslova poverjenika vložiti prizadeto podjetje. Prošnjo je treba priložiti poleg izjave lastnika kapitala o njegovih vrsti in znesku, o imenovanju poverjenika itd. in drugih podrobnosti še vse dokaze, ki jih zahteva prvo stopno oblastvo, katero predloži prošnjo s svojim predlogom in mne-njem odbora za tujce v odločitev ministru za soc. pol. — Za gospodarske ali rudarske in topilniške inženirje ali tehnične je treba poročila rudar. ministr., da ima tuji državljan kvalifikacijo, če je kaj do-mačih brezposelnih itd. — Isto velja za druge tuje specialiste s srednjo in višjo strokovno naobrazbo. Zanje je potrebno poročilo resornega ministrstva.

Specialistom za mont ranje in popravilo strojev

se sme dovoliti zaposlitev za 3 mesece; če hoče in je potreba ostati še delj, mora podjetje 1 mesec pred potekom tega roka prositi za podaljšanje.

Umetniki in igralci

in tem podobni poklici se morajo zaposliti, potem ko je odobrilo prošnjo njihovega delodajalca no-tranje ministrstvo po zaslišanju drugih ministrstev in pooblaščenih jugoslovanske umetniške agencije društva igralcev.

Vezanost zaposlitve

Tujec sme biti zaposlen le v območju tistega prvo stopnega oblastva, ki mu je izdalo dovoljenje. Izjema se more dovoliti le tistim, ki imajo dovoljenje za neodreden čas. O tem pa odloča min. za soc. pol. Vendar se poverjenikom tujega kapitala in speciali-stom za montiranje in popravilo strojev ta izjema ne more dovoliti.

Mnenja Delavskih zbora

Borza dela mora, če nima podatkov, zahtevati glede domačih nezaposlenih strokovnjakov ali če gre za zaposlitev tujca v poedinem primeru podatke od delavskih in poslodavskih zbora.

Nadaljnji členi govore o obrazcih in tiskovinah, ki so potrebne, in o organizaciji osrednje uprave za posredovanje dela za te posle. Denarne kazni se ste-kajo v sklad z neposredno podpiranje nezaposlenih delavcev.

Viničarji

Viničarske nagrade

Po določilu »Uredbe viničarskega reda« § 6. bi morali vsi vinogradniki vsako leto izplačati svojim viničarjem do 1. novembra 100 Din nagrade od orala vinograda, katerega viničar obdeluje. § 33. citirane uredbe določa, da se ta pravica z viničarsko pogodbo ne da niti razveljaviti niti omejiti.

Kako pa se to dejansko izvaja, smo že večkrat pisali v našem listu »Delavski pravici«. 95% viničarjev mora nagrado šele iztožiti. Kmetijski vinogradniki pa viničarjem sploh nočejo priznati nagrade. Gosposki vinogradniki, kateri dajejo viničarjem morebiti tudi drva za kurjavo, pa trdijo, da so ta drva namesto nagrade. V pismene pogodbe to tudi napišejo in predložijo viničarjem v podpis. Ako jih ti podpišejo, dobro, ako ne, pa ne dobe službe ali pa jo izgubijo. Take so »svobodne« pogodbe med delavci in delodajalci.

Viničarji proti takemu postopanju in mešetarnjenju z nagradami odločno protestiramo. Nagrada je in ostane samo nagrada, ki se ima izplačati vsakemu viničarju v denarju. Drva, ki jih dobivajo nekateri viničarji — pa so le del plačila v naturi, ker denarna plačila sama — kakršna dobivamo viničarji — sploh ni nobena plačila za težko viničarsko delo. Še berač dobi več miloščine kakor 4, 5 ali 6 di-

narjev dnevno. Ko je v letu 1932 nastopila vinska kriza vsled nadprodukcije, zmanjšane konzuma in slabega izvoza vina, so vinogradniki kakor na povelje zniževali naše plače — sklicujoč se na krizo — od 10, 8, na 6 in 5 Din dnevno. Kriza pa je prešla, vina se prodajajo še vedno po primerni ceni, toda plače se vkljub temu še vedno znižujejo.

Skoraj molče smo to trpeli. Nadaljnega zniževanja pa ne moremo več mirno prenašati. Naše družine že sedaj stradajo, še bolj pa bodo pozimi in na pomlad. Cene živilom rastejo, pozimi pa viničarji nimamo zaslužka. Na to naj pomislijo naši delodajalci. Kako bo sestradan viničar na pomlad sploh mogel delati?

Zahtevamo, da se nam naj nagrade izplačujejo, drva kot del plačila pa naj kot plačilo ostanejo viničarjem, kateri jih dobivajo.

Zahtevamo, da si naj vinogradniki in predvsem predsedniki viničarskih komisij pravice do nagrad tolmačijo tako, kakor je to zamislil uredbo-dajalec, da se naj nagrada ne jemlje in zamenjuje za plačilo dela ali plače v naturi za nagrade. Nagrada je neka odškodnina za skrb, ki jo ima viničar z obdelovanjem vinograda, vzpodbudna za vestnejše delo, in tudi kot delež na dobičku. K. J.

Boj za delavsko organizacijo v Dravski dolini

Kakor da je Dravska dolina ena sama lesna delavnica, tako je živo po njej. Žaga za žago, visoki skladi desk in obdelanega tramovja vsepovsod. Po strmih vrhovih gorskih grebenov, v temnih gozdovih bukova in smrek pa poje drvarjeva sekira in žaga od zore do mraka. Ob Dravi se zbijajo in nakladajo veliki splavi, ki naj ponesejo ta lesni zaklad Pohorcev, kot njihov edini vir eksistence, tja dol proti Slavoniji, proti Belgradu in še naprej.

Življenje lesnega delavstva v tej dolini je skrajno slabo. Les, pravijo, da nima cene in da ne gre trgovina. Delavci na žagah pa delajo celo po 11 ur na dan, zaslužijo pa kot delavci na žagi komaj po Din 1.40 do Din 1.60, malokateri po Din 2.— na uro. Zagarji so plačani po Din 2.10, gateristi pa komaj po Din 3.— na uro. Najemajo se tu in tam novi delavci, dela se včasih celo ob nedeljah, les pa, da ne gre in ne gre v »kšeft«. V tej dolini je očitno pomanjkanje delavske solidarnosti in strokovne organizacije. Prvi so se zganili delavci lesnega podjetja Potočnik v Breznem. Nekako pred tremi tedni se je vršil tozadevni sestanek, na katerem je poročal strokovni tajnik JSZ iz Maribora. Vsi so se včlanili v strokovno organizacijo in naslednji dan z veseljem zopet zagrabili za delo v upanju, da bo šlo s tem na boljše. Pa prišlo je presenečenje. Najprej se je raznesla vest, da bodo vsi, ki so se organizirali, s 1. novembrom odpuščeni. K temu je sledila druga, da se bodo na novo sprejeti delavci morali obvezati, da ne bodo vstopili v strokovno organizacijo. Vse to in razno je delavstvo podjetja Po-

točnik silno razburjalo. Ko pa so začeli prihajati dopisi z odstopnimi izjavami na naslov JSZ v Maribor, je postalo jasno, da se je tu začelo preganjanje strokovne organizacije. Dne 31. oktobra je šel tajnik tov. Rozman Peter v Brezno, da osebno intervenira pri g. Potočniku zaradi te zadeve. G. Potočnik je predstavniku JSZ, kakor je bilo pričakovati, sprejel na zelo nevljuden način. Najprej je odklanjal vsak razgovor, potem pa je zanikal kompetenco JSZ, da bi se vmešavala v zadeve njegovega podjetja, v katerem je samo on absoluten gospodar in nihče drugi. Po daljši ostri debati in po energičnem, toda dostojnem nastopu predstavnika JSZ se je končno umiril, dal izjavo in zagotovilo, da ne bo nasprotoval organizaciji JSZ in da ne bo nobeden od delavcev preganjan, če bo organiziran. Nihče ne bo zaradi organizacije odpuščten, nihče izpostavljen. S tem se je dalo delavstvu in JSZ popolno zadoščenje ter garancija uspeha za obstanek strokovne organizacije.

Radi raznih intrig, ki so do tistega dne begale delavce v tem podjetju, je bilo važno sklicati sestanek. Udeležili so se ga vsi zavedni delavci. Po poročilu strokovnega tajnika JSZ iz Maribora se je sklenilo, da se na vse grožnje, izjave in pritisk drugih ne bo prav nič oziralo. Merodajna je sedaj izjava šefa g. Potočnika in nikogar drugega. Prva bitka je dobljena, pravica organiziranja priznana, zato pa vsi na delo, da bo vsak, kdor je delavec v tej brezniški okolici, tudi član prave delavske strokovne organizacije — Jugoslovanske strokovne zveze.

Križev pot naših rudarjev iz Francije

Potreba sklenitve socialno zavarovalne pogodbe med našo državo in Francijo je vedno nujnejša, ker se vrača v domovino vedno več naših izseljencev-rudarjev. Kako so potrebni pomoči, dokazuje sledeči primer: Neki V., 56-letni rudar, se je po osmih letih, ki jih je prebil v francoskih rudnikih, vrnil v domovino. V slovenskih rudnikih je delal nekaj čez 9 let, v Nemčiji pa tudi 4 leta, tako da ima mož skupno čez 20 let rudarskega dela. Ker je mož že onemogel, so mu v Franciji pripoznali pokojnino, ki je pa malenkostna in ne zadostuje za preživljanje. Za dosego pokojnine pri nas je predpisana 10-letna polnopravna članska doba, zato bi pri nas dobil izplačano le odpravnino, ki znaša komaj okrog 80 Din, ker so bili prispevki za pokojninsko zavarovanje pred l. 1925 primeroma manjši ozir. so vsled razvrednotenja denarja v prvih letih po vojni izgubili na vrednosti. V tem primeru je vsekakor bolje za moža, da omenjenega zneska ne dvigne, ker bi se z njim le malo okoristil in počaka dotlej, da bo sklenjena zadevna socialno-zavarovalna pogodba med našo državo in Francijo, po vzorcu one, ki je bila l. 1928 sklenjena z Nemčijo.

Ker je takih primerov gotovo še mnogo in se v inozemstvu nahaja na tisoče naših rudarjev, ki potrebujejo zaščito, zato je pač že čas, da se po tolikih letih odlašanja pristopi k rešitvi tega, za rudarje nad vse važnega vprašanja.

Kovinarji

Javornik. Od časa, ko je minila stavka, se nobeden več ne oglasi od nas v našem listu. Gotovo si misli delavstvo drugod, da je sedaj za nas delavce vse v redu. Res, precej se je spremenilo in tudi marsikaj izboljšalo. Nekaj pa je, ki še danes razburja delavstvo. Za vsak najmanjši prestop, za vsako najmanjšo pogreško se nalaga kazen. Pregovor pravi: Kdor dela, tudi fali, kdor pa ne dela, se mu tega ne more zgoditi! Delavci na Javorniku se radi tega razburjajo in to upravičeno. Zdi se mi, da naj bi se v tem pogledu moralo upoštevati to, da je danes pri-ganjaški sistem na vrhuncu in potem ni nič čudnega, če se ta ali oni zmoti pri svojem delu. Nikdo na svetu ni danes nezmotljiv, tako tudi gospodje v pisar-

nah ne. Zakaj se vedno sodi tako enostransko in nobeno pojasnilo delavca ne pomaga nič. Krivda je vedno na strani delavca. Malo več uvidevnosti bi vendar moralo biti. Ne jemljite delavcem težko v znoj prisluženega zaslužka.

Po dolgem moledovanju obratnih zaupnikov je vendar letos podjetje zgradilo novo kopalnico. Ne vem pa, zakaj se ta kopalnica ne odpre. Zadnji čas je že, da se da delavcem na razpolago, ker stara kopalnica ni več to, kar bi morala biti.

V zadnji »Delavski pravici« sem bral, da stavka delavstvo v tovarni »Šešir« v Školji Loki. Natančno so obrazloženi razlogi stavke. Kakor se vidi, prihaja počasi delavstvo povsod do spoznanja, da hoče živeti človeka vredno življenje.

Tovariši! Boj, katerega ste začeli, izbojujte častno. Vaš boj je naš boj! Kovinarji Gorenjske s simpatijami stojimo Vam ob strani. Podpreti Vas hočemo moralno in finančno. Naprej do zmage.

Kovinar.

Krajevna Bratovska skladnica na Jesenicah razglasa: Zdravniška služba za mesec november 1935 se odreja po sledečem vrstnem redu ob nedeljah in na praznik, ki velja za vse družinske člane, brez razlike na njih bivališče, in sicer: 1. novembra g. dr. Čeh Milan, 3. novembra g. dr. Kogoj Francišek, 10. novembra g. dr. Čeh Milan, 17. novembra g. dr. Kogoj Francišek, 24. novembra g. dr. Čeh Milan.

Kamnik. V nedeljo, 3. novembra smo imeli dobro obiskan sestanek str. skupine kovinarjev tovarne Titan. Tov. Albin Gasser iz Jesenic nam je v svojem govoru prikazal borbo jeseniških kovinarjev ter posebno poudarjal delavsko enotno fronto v boju za del. pravice. Za njim nam je tov. Tone Fajfar iz Ljubljane prikazal važnost strokovne organizacije, posebno pa sredstva in cilje delavske borbe, obenem pa tudi poudarjal idejne smeri krščanskega socializma. Na koncu se je razvila tudi zanimiva debata, v katero so posegli tudi naši rdeči tovariši, ki so se kljub raznim pomislekom izjavili za enotno fronto v strokovnih vprašanjih. Sestanek je trajal nad 3 ure. Delavstvo je z njega odšlo z novimi pogledi in tudi korajžo za pravično delavsko stvar. Takih sestankov si še večkrat želimo.

Rudarji

Hrastnik. V soboto, dne 26. okt. t. l., je zasedal odbor Bratovske skladnice pod predsedstvom rudniškega ravnatelja g. inž. Drolca. Dnevni red se je obsegal tri točke in sicer upokojitve, nezgodne rente in slučajnosti. Za upokojitve so bili predlagani sledeči: Jevnišek Matevž, Kotar Jože, Selan Paul, Krajšek Ivan in Korbar Franc. Vdovske pokojnine se priznajo Golouh Alojziji in Deželak Mariji. — Nezgodne rente se spremenijo in znižajo rudarjem: Krček Francu, Flajs Francu, Šimenc Avgustu in Guzej Martinu; za trajno rento je predlagan Koprivc Ivan, dočim se Holešek Jožetu zviša renta s sklepom razsodišča rudarskega zavarovanja. Vdova Mrz Rafela dobi izplačano odpravnino, ker se je poročila. — Pri slučajnostih so se obravnavale razne tekoče zadeve. V podporni fond za izredne podpore bolnim članom se je predlagal znesek 5000 Din, kar mora pa odobriti še Glavna bratovska skladnica. — Krajevni protituberkulozni ligi se na prošnjo dovolj prispevek k gradnji kopališča 500 Din. S tem je bila seja zaključena.

Zagorje. V našem rudniku so nastale zopet nove redukcije. Že 15. oktobra je bilo 6 reduciranih, in sicer neoznejenih; 1. novembra pa je bilo zopet 19 novih odpovedi, in sicer brez razlike, bodisi samec ali oženjen.

Pod naš rudnik spadajo apnenice, v katerih je čez leto zaposlenih mnogo delavcev; njih položaj pa je na zimo vedno ogrožen, ker v zimi apno pač ne gre v promet. Vendar se s temi delavci ni nikdar tako delalo kakor letošnjo jesen. V rudniku so v zimi različna dela, katere so opravljali ti delavci in tudi sedaj bi se to dalo urediti ob količkah dobri volji uprave našega rudnika ali TPD. Poznamo obrate, v katerih se dan za dnem dela prekournno delo, dočim morajo biti nekateri doma in žalostno gledati druge, ki lahko delajo čezurno delo. So pa zopet še drugi, ki na žalost nimajo sploh nobenega dela in seveda se bodo morali tem pridružiti še naši apneničarji, med katerimi jih je več že z 20 letnim službovanjem pri TPD. Obljubljajo jim sicer, da bodo na spomlad dobili zopet delo. Vsak delavec pa danes takoj ve, kaj to pomeni. V naših rudnikih obstoje že delj časa prakticiranje, da sprejmejo delavce-rudarje nazaj v delo, toda ne več v tisto kategorijo, ampak v nižjo in izgubi tako vse ugodnosti, ki mu gredo.

Naša organizacija bo vse ukrenila, da se delavce rudniških apnenic premesti tja, kjer se

dnevno delajo nadurna dela, da se jih reši pred najhujšo bedo ali da se vsaj dela z izmenami. — Mnenja smo, da je tukaj treba zastaviti vse sile za obrambo vseh prizadetih, ne pa samo za posamezne, kajti v tem slučaju se neti samo razdor med delavstvom. Se dobro so nam v spominu gladovne stavke, pri katerih so tudi naši sodelavci iz apnenic pokazali odločno solidarnost! To vendar, to ne sme iti mimo nas! Povzdignimo svoj glas za te trpine, ki skozi vse leto garajo in stradajo, in vendar ne zaslužijo tako krutega postopanja. Pozivamo tudi vse druge, da se v interesu vseh v naši občini store potrebni koraki za te bedne delavce apnenic, sicer bodo morali zopet pritiskati na občinsko kljuko!

Lesno delavstvo

Črna. V nedeljo popoldne ob 2 smo imeli v Črni dobro obiskan del. sestanek, ki so se ga udeležili delavci iz podjetja »Kaolin« v Črni ter iz žage Kamniške korporacije v Bistrici. Na sestanku sta govorila o str. organizaciji in o del. razmerah tovariša Tone Fajfar iz Ljubljane in Mavricij Borc iz Smarce. Sestavili smo tudi odbor podskupine lesnega delavstva za Kamniško korporacijo. Organiziralo se je skoraj vse delavstvo tega podjetja. Spoznali smo, da je naša edina rešitev strokovna organizacija JSZ, s katero se bomo borili za boljši kruh.

Preserje. Delavstvo tvrdke Feliks Stare, ki je organizirano v Jugoslovanski strokovni zvezi, je po njej predložilo trdki spomenico za ureditev delovnih in plačilnih razmer v podjetju. V nedeljo, dne 3. novembra 1935 se je vršila tozadevna razprava na licu mesta, kateri so prisostvovali zastopnik podjetja, zastopnik Delavske zbornice in organizacije. Podjetje je ugodilo v glavnem vsem zahtevam delavstva. Glede povišanja plač pa se je delavska delegacija zaradi predstoječe mrtve sezije omejila le na zahtevo, da se predvsem zvišajo one plače, ki so najnižje. V tem pogledu je bil dosežen dokaj ugoden sporazum, ker bodo več ali manj vsi delavci oziroma delavke deležni povišanja plač. Podjetje je zastopal g. obratovodja Švajger, ki je na razpravi pokazal precejšnje razumevanje za težnje zaposlenega delavstva. O sporazumu samem bomo podrobneje pisali pozneje, ko bo ta podpisan od obeh strani. Za danes lahko ugotovimo samo to, da je ta prvi korak organiziranega delavstva dokaj zadovoljivo uspel. Delavstvo bo v bodoče gledalo na to, da bo svoje dolžnosti pri delu vršilo vestno, ker le na ta način bo moglo vsak čas, ko bodo dane prilike, nastopiti za novo zboljšanje plač in delovnih pogojev v podjetju.

Duplica. V tovarni Remec & Comp. je že dalje časa predložena kolektivna pogodba. Da ni prišlo doslej do sklenitve pogodbe, so različni vzroki. Medtem pa v glavnem ta, da se je podjetje borilo s težkimi gospodarskimi razmerami. V zadnjem času je JSZ, v kateri je večina delavstva organizirana, pokrenila ponovne korake, da se pogodba vendarle uveljavi. Na zahtevo JSZ se je dne 31. okt. vršila tozadevna razprava na licu mesta, na kateri se je dosegel sporazum med podjetjem in delavstvom. Podjetje je v principu pristalo na sklenitev pogodbe. Podjetje bo do 16. decembra t. l. pripravilo vse potrebno za sklenitev pogodbe. Za bazo pogodbe bo služila že predložena pogodba. S pogodbo se bo uredilo delovno in plačilno razmerje kakor tudi akordni sistem. V prvi mezdni periodi se zvišajo moškim in ženskam minimalne urne mezde za 25 par. Delavke pri pakovanju bodo prejele vsak dan dve urni mezdi kot odškodnino za čakanje na delo. Zdi se, da se bodo tudi v tej tovarni delovne in plačilne razmere kljub vsestranskim oviram polagoma uredile. Pri tem gre v veliki meri zasluga delavstvu, ki trezno motri obstoječe razmere in vestno vrši delo v podjetju. Brez dvoma pa gre velika zasluga upravitelju g. Fajdigu, ki s svojo veliko sposobnostjo izboljšava gospodarske razmere podjetja in je istočasno tudi pripravljen izboljšati položaj delavstva. Delavstvo naj bo prepričano, da bo le v enotni in strunni organizaciji izboljšalo svoj položaj.

Krekova knjižnica

Nemški modroslovec Schopenhauer pravi: Slabega nikoli premalo, dobrega nikoli preveč: slabe knjige so strup za človeški razum, one uničujejo duha. Da bereš dobro, ne smeš slabega: kajti življenje je kratko, čas in moči omejene.

Zato se naročite na **Krekovo knjižnico**, ki vam za najnižjo ceno nudi na leto tri lepe knjige. Broširane 48 Din letno, vezane 78 Din letno.

Socialno gospodarski problem Slovenije

in državne nabave premoga iz rudnikov Dravske banovine

Na temelju proračunskih dvanajstin za 1935-1936 in temu predvidenega štedenja v državnem gospodarstvu je vlada v svoji seji z dne 29. julija 1935 znižala dobave premoga državnim železnicom mesečno za 6140 ton. Pri tem znižanju je Dravska banovina izgubila 4600 ton ali 75% vsega znižanja in le 25% ostali rudniki v državi.

Prometno ministrstvo je predlog za znižanje utemeljevalo iz sledečih razlogov: 1. Izločiti je treba premog, ki ima premalo kalorij in ga nadomestiti z boljšim premogom, ki vsebuje več kalorij. 2. Nabavljati je treba premog iz rudnikov, kjer je cenejši. 3. Ozirati se je na cenejša prevozna sredstva. 4. Poživeti je potrebno državne rudnike kot državna gospodarska podjetja. 5. Gledati je potrebno od strani države na socialno stabilše šibkejših slojev delavstva. 6. Pridobiti je potrebno državnim rudnikom kvalificiranih rudarskih delavcev.

Navedene utemeljitve so iz trgovskega stališča deloma pravilne. Globoko pa sekajo rane rudarskemu delavstvu Dravske banovine in je to tudi v škodo državi sami. V tem članku hočemo pokazati ves nesmisel štedenja in varčevanja, ki se pri nas sedaj že nekaj let sem izvaja posebno pri nabavah premoga.

Izločiti je potrebno manj kaloričen premog in ga nadomestiti z onim, ki ima več kalorij

Bivša Avstrija, katera je bila Slovencem mačeha in v katere posesti so bili rudniki te pokrajine, je nad 40 let nabavljala iz njih premog za svoje železnice. Ista je imela rudnike v 16 deželah in v njih premog različnih kalorij, pa se vendar nikoli ni izločal premog Slovenije kot nepovolen za kurivo železniških lokomotiv. Želez-

niška uprava je temu primerno preuredila peči železniških lokomotiv in je uporabljala naš premog z istim uspehom kot bi imel več kalorij.

Vse te stroje je ob prevratu prevzela narodna vlada in so te, kakor tudi one, ki smo jih dobili na račun reparacij, kurili do leta 1930 brez kakih pritožb s premogom iz slovenskih rudnikov. V letu 1931 pa je prometno ministrstvo po svojih podrejenih referentih izdalo strokovno tehnično mnenje, da je premog iz slovenskih rudnikov kalorično in ekonomično slab in ga je zato treba izločiti in nadomestiti s timoškim, ki ima veliko več kalorij. V svrhu štedenja v državnem gospodarstvu pa je po mnenju takratnih in sedanjih železniških strokovnjakov potrebno naročiti premog, ki ima več kalorij. Tu bi vprašali: Ali so v predvojni dobi, ko je cvetelo in bilo na višku vse gospodarstvo, prevozili po takratni južni železnici, na kateri se je za lokomotive uporabljala premog iz Slovenije, manj nego danes? Ali so res lokomotive vse preurejene samo za kurjenje s timoškim premogom, katerega se bo s 1. novembrom letos naročilo za 4170 ton več mesečno? Zato pa iz slovenskih rudnikov 4600 ton manj. V letu 1929 se je iz naših rudnikov za prav te lokomotive nabavljalo 45,2% premoga. Samo od TPD je bila mesečna poraba v letu 1929 75.000 ton, dočim bodo sedaj oddajali vsi rudniki v naši banovini mesečno le še po 32.320 ton.

Pri pravični razdelitvi glede na znižanje celotne državne nabave premoga bi se moral upoštevati sledeči ključ: Državni rudniki, izvezemši Slovenijo, 43.200 ton, Srbija, privatni rudniki, 28 tisoč 430 ton, Hrvaška, Bosna, Dalmacija - privatni rudniki, 20.560 ton, Slovenija 35.320 ton. To se seveda ni upoštevalo, ker so pri tem prometno ministrstvo vodili popolnoma drugi vidiki.

(Konec prihodnjic.)

„Naročena“ stavka v Škofji Loki

Škofja Loka, 3. nov. 1935.

Kadar se delavstvo s sredstvi, pa naj bodo še bolj nedolžni ali pa, če treba, s skrajnimi bori za svoje pravice, pravijo, da je bilo od nekd naročeno. Prav posebno je pa bilo to v Škofji Loki pri tovarni »Šešir«. Torej stavka v tovarni »Šešir« je bila naročena!

V dolžnost si štejemo v imenu vsega delavstva informirati vse naše tovariše in tovarišice naše Dravske banovine, kje se stavke naročajo. Preko treh mesecev se je delavstvo po svojih zakonitih in nad vse dobrih strokovnih zastopnikih borilo, da se uveljavijo delovne in plačilne kategorije, katere bi končno uredile neznosno stanje, ki je v tem oziru vladalo v tovarni. Intervencije Jugoslov. strokovne zveze na eni strani, intervencije tovarišev zaupnikov na drugi strani niso v nobenem slučaju privedle do prav nobenega rezultata. Stvar se je vlekla v neko dobo, v kateri bi delavstvo s svojimi zastopniki stalo pred istimi koraki, katere je moralo nastopiti 10. okt. 1935. Prav dobro je znano vsem onim, ki so imeli z našimi predlogi opraviti, da je krivda vse neke drugje kakor pa na delavstvu ali celo na voditeljih delavstva, ki so v vsakem slučaju storili svojo dolžnost. Vzrok je bil naveden seveda tudi ta, da je delavstvo stavilo podjetju prekratek rok. Ali ni bilo dovolj štiri mesece čakanja, prošnji in moledovanja? Ali niso naši zastopniki storili celo še preveč korakov, misleč pri tem, da morajo in zopet morajo za podjetje vse storiti, da jih bo ono umelo? Pa je prišlo razočaranje. — Kar se pa tiče dobre volje, spretnosti in kvalificiranosti delavstva, je v tovarni »Šešir« na višku. Zaradi tega je tudi produkcija narasla za 30%. In to samo s pomočjo dovolj discipliniranega osebja tovarne, ki je pa 100% organizirano v Jugosl. strokovni zvezi, torej velika zasluga organizacije in njenih poštrednih zaupnikov. Kdor gre malo v zgodovino naše tovarne, bo pač našel črne madeže tako v socialnem in pa moralnem oziru, ki so se nad delavstvom izvršili, pa delavstvo kljub vsej moči, ki jo je v teh slučajih imelo, ni izvajalo kakih posledic. Vsakokrat je hladnokrvno

in uvidevno popustilo in pa odpuščalo do skrajnosti.

Blatenje delavstva se je gotovim intrigantom popolnoma ponesrečilo. Kar je javnega mnenja, ki razume čas, je z nami; presenetljiva je solidarnost delavstva, ki je tako popolna, da jo ne more zanikati prav nobeden in preko nje ne more nihče. Poudarjamo pa tudi to, da se je od strani vodstva podjetja stalno namigavalo, češ, pa »štrajkajte«. — To je kratek pregled dogodkov po tritedenski stavki. Na kako popustljivost od naše strani ni računati.

Torej, tovariši in tovarišice, naprej za našimi voditelji, ki so v vsakem oziru pokazali, da so res voditelji, kateri bi lahko imeli boljši položaj, kakor ga imajo, ker pa so res naši zastopniki, pa ga nimajo in zato bodi naše geslo: Za našimi voditelji!

J. P.

Nedeljsko delo

Nedeljsko delo je po zakonu o zaščiti delavcev (§ 12) prepovedano. Izjemo tvorijo le tista podjetja, v katerih je delo po naravi posla neprekinjeno. V ostalih podjetjih se sme vršiti delo le, če je potrebno radi nenadne potrebe (višja sila: če radi deževja udere v podjetje voda, ogenj in slinčno), če se mora izvršiti inventariziranje podjetja, če gre za čiščenje strojev in vobče za vzdrževanje delavnic, za popravilo strojev, v kolikor se taka dela ne bi mogla izvršiti ob delavnikih v rednem obratu. Dalje, če je treba preprečiti kvarjenje sirovin ali če je neizogibno potrebno, da se spravijo v pravilno stanje instalacije podjetja. Tako delo se pa ne more po dosežani praksi smatrati za običajno prekournno delo, ki se mora plačati 50% više kot običajno, ampak je prepuščeno svobodnemu sporazumu med delavstvom in podjetjem, da se dogovore o višini odškodnine. Običajno se plačuje tako delo s 100% popustom.

Zaradi nerednega izplačevanja mezd so rudarji v rudniku Resava ustavili delo. Kdaj se bodo že nehale nerednosti v južnih rudnikih!

† Janko Mlakar

Skoraj neverjetna mi je bila žalostna vest, katero mi je sporočil tovariš, da našega Jankota ni več med živimi. Ves v negotovosti žalostne resnice grem po mestu in šele tedaj se prepričam, da je gola resnica. Janko Mlakar je postal žrtev brezvestne avtomobilske vožnje.

Pokojni je spadal v vrsto strokovnih in javnih delavcev v krščanskem pokretu. Preko 10 let je deloval v bivši »Prometni zvezi« kot strokovni tajnik, dokler ni bila leta 1931 razpuščena. Kot takšen nikdar ni prihajal na seje, da ne bi imel kakšnega stvarnega načrta ali kakršnegakoli dobrega predloga. Vse njegovo delovanje v »Prometni zvezi« je šlo za tem, kako pomagati zapostavljenim železničarjem. Pokojni Janko je deloval tudi na združnem polju in v prosvetnih društvih. Ves svoj prosti čas je žrtvoval za skupnost. Mnogim, ki so prihajali k njemu po nasvete, je skušal pomagati, kolikor se je pač pomagati dalo.

Pokojnikova priljubljenost se je pokazala na njegovi zadnji poti, ko smo videli ob njegovem grobu mnogo železničarjev in raznih delavcev, ki so se poslavljali od njega.

Nam vsem pa naj ostane pokojni Janko v trajnem spominu! Naj mu sveti večna luč!

Kores Martin.

Kemični delavci

V tovarni lakov Ljudevit Marks na Količevem se je na iniciativo Jugoslovanske strokovne zveze vršila dne 30. oktobra 1935 razprava o predloženih zahtevah delavstva. Razpravi je prisostvoval zastopnik podjetja, zastopnik Delavske zbornice, Jugoslovanske strokovne zveze ter zaupnik delavcev. Dosegel se je sporazum tako, da se je zvišala minimalna urna meza. Radi pomanjkanja dela se delavstvo ne bo odpustilo, pač pa se bo izmenjavalo. Podjetje prizna organizacijo in zaupnike. Ker je podjetje sedaj v mrtvi sezoni, se ni moglo pričakovati kakšnega večjega uspeha pri zvišanju plač.

Domžale. V nedeljo, 27. oktobra t. l., se je vršil sestanek kemičnega in sezonskega delavstva tovarne Medič & Zankl. Sestanek je otvoril tovariš Dimc. Uvodoma je izrazil željo, naj se pri novi zaposlitvi sprejemajo le delavci iz stavbinske stroke. Predsednik skupine tovariš Zupan je odgovarjal na njegovo željo, da je skupina kemičnih delavcev pripravljena podpirati izražene želje.

Za centralo sta poročala tov. Toman in Borc. Tovariš Toman je poročal o skupnem delu obeh skupin. Posebno je poudarjal, naj se delavstvo izobrazuje, kajti delavstvo ne bo doseglo svojih pravic samo s stavkami, ampak z izobrazbo samega sebe.

Tovariš Borc je poročal o socialni zakonodaji. Posebno važnost je polagal na starostno in brezposelno zavarovanje, isto se bo pričelo izvajati šele takrat, kadar bo delavstvo dosti zavedno in močno.

Tovariš Zupan je zaključil sestanek in je pozval delavstvo, naj gre enotno na delo za pravice celokupnega delavstva.

Izjava

Na pisanje »Delavskega Obzornika« o stavki na Količevem, v kolikor zadeva mene, izjavljam, da smatram pod svojo častjo, odgovarjati na take neosnovane trditve in laži. »Delavski Obzornik« pa prosim, da mi pove, kdo so ti lažnivci, koga predstavljajo in koliko borb so že izvedli za delavske interese. Poštene kritike se ne bojim. Hujškaštvo in laži pa niso v interesu delavske borbe.

Peter Lombardo.

Delavska kultura

Tržič. V nedeljo, dne 10. novembra, uprizori naša skupina ob 8 zvečer v dvorani Našega doma socialno igro »Sv. Boštjan iz predmestja«. Člani, delavci in delavke, pridite pogledat to igro. Videli boste slike iz pravega življenja, kakršnega doživljamo vsak dan. Še več — Boštjan nam bo pokazal pot, po kateri moramo hoditi mi, krščanski delavci. Zato pridite vsi in pripeljte s seboj svoje znanec in prijatelje. Čisti dobiček se bo porabil za novo zastavo naše skupine.

Delavski shod je preložen na nedeljo, dne 17. novembra.

IZ UPRAVE

V tej številki prilagamo vsem onim, ki so v zaostanku za naročnino, položnice. Cenjene naročnike naprošamo, da se jih poslužijo in nakažejo naročnino.

Zboljšanje

socialne zakonodaje nameščencev

V dneh 2. in 3. novembra t. l. se je vršila v belgrajski dvorani Delavske zbornice anketa, na kateri so se razmatrivala vprašanja in splošni položaj nameščenstva Jugoslavije, posebno glede na 1. pokojninsko zavarovanje nameščencev; 2. bolniško zavarovanje nameščencev in 3. o nameščenjski zaščitni zakonodaji.

Anketi je predsedoval I. Tutunović iz Belgrada, predsednik društva bančnih uradnikov Jugoslavije. Navzoči so bili tudi: zastopnik socialnega ministrstva g. Vizjak, zastopnik finančnega ministrstva g. Jeremič, Suzorja g. Glaser, Pokojninskega zavoda v Ljubljani g. dr. Vrančič. Našo nameščensko organizacijo je zastopal tovariš Julij Korun.

Predsednik ankete g. Tutunović je v svojem govoru pojasnil važnost te ankete, apeliral na složnost in jasnost v pogledu naših teženj, poudarjal je, naj bo anketa v svojih izvajanjih in zaključkih objektivna, tako, da bo moglo pristojno ministrstvo smatrati resolucijo za resnično, nujno potrebno ter sprejemljivo, da na ta način pridemo čimprej do uresničenja naših znanih zahtev v prid nameščenstvu cele Jugoslavije.

Govorili so najavljeni govorniki in sicer: o pokojninskem zavarovanju nameščencev g. Bruno Roč iz Splita, o potrebi razširjenja tega zavarovanja na celo državo g. Petar Rajković iz Sarajeva, o bolniškem zavarovanju Ašković iz Belgrada, o zavarovanju proti brezposelnosti Fadil Kurtagić iz Zagreba, o projektu trgovskega zakonika M. Magdić iz Zagreba in B. Djurić iz Belgrada o vseh ostalih vprašanih zakonske zaštite nameščenstva kakor o vprašanju delovnega časa, glede odpovedi, o vprašanju odpravnin, plačnem letnem dopustu, glede določevanja važnih služb po pravilniku. Govoril je tudi dr. Vrančič, ravnatelj Pokojninskega zavoda v Ljubljani. Njegov

govor je bil stvaren. Orisal je razvoj našega zavarovanja in ga podkrepil s točnimi podatki. Nadaljnja govornika dr. M. Glaser in Topalović sta poudarjala, da je treba voditi račune s postoječo krizo, zlasti dr. Glaser se je oprl na stališče, da ne bi kazalo osnovati za razširjeno pok. zavarovanje posebnega aparata, nego priporoča in svetuje, da bi to zavarovanje bilo provedeno v okviru Suzorja, zlasti pa zavrača težnjo o ustanovitvi treh ali štirih novih upravnih aparatov pokojninskega zavarovanja izven Dravske banovine.

Po govorih referentov in drugih je prišlo do diskuzije. Bila je zelo obširna in manj stvarna. Ponavljali so se odlomki govorov, a bistveno ni bilo nič novega. Opazilo pa se je v tem nek strah in nejasnost glede izvedbe posameznih zavarovanj, dočim je bila celokupna delegacija nameščencev Jugoslavije v načelu s programom edina. Težnja nameščencev je povsod enaka. Govorniki so ugotovili strašen padec standarda nameščenstva. V zadnjih sedmih letih je postopoma padla višina skupnih prejemkov vsega nameščenstva Jugoslavije za ca. 2 milijardi dinarjev.

Po končanem diskuzijskem govoru delegatov se je opazila neka nervozna in nejasna situacija. Predlagana je bila zelo obširna resolucija, ki pa ni prišla na glasovanje. (O njej bomo v prihodnji številki »Del. Pravice« podrobno poročali.) Proti njej pa se je izjavil le en delegat.

Naše stališče je napram predvidenim novim zakonskim osnutkom popolnoma jasno. Pravice, ki smo jih dosegli v teku mnogih let, morajo brezpogojno ostati neokrnjene, zlasti glede na pokojninsko zavarovanje. A v bolniškem zavarovanju zahtevamo proste roke, da se more z duhom časa neovirano razvijati. Ostali predvideni zakoni o zavarovanju brezposelnosti in starosti pa se morajo takoj izvesti.

Delavska mladina poroča

Zagorje. V soboto, dne 26. oktobra se je vršil občni zbor Mladinske zveze. Iz poročil posameznih funkcionarjev se je spoznala velika delavnost in pripravljenost za delo Mladinske zveze pri nas. Dejstvo, da je bilo od januarja letos pa do sedaj 38 sestankov, dovolj jasno pove, da se je članstvo Mladinske zveze v polni meri zavedalo resnosti časa in potrebe temeljite strokovne in splošne izobrazbe. Snov predavanj je bila prav tako pestra, kot je pestro življenje mladih ljudi. Poglobljali smo se v studij socialnih vprašanj, razmatrivali in navduševali smo se za versko življenje, imeli smo različna skriptična predavanja itd. Ves čas je vladala prava in bujna organizacijska pomlad. — Zadnja točka občnega zbora je bila volitev novega odbora. Kako je bil odbor na mestu, je najboljši dokaz to, da je bil v celoti in soglasno izvoljen stari odbor. Mladinska zveza ima tudi duhovnega vodjo v osebi idealnega in požrtvovalnega kaplana

g. Franceta Čampe. Duhovno vodstvo je prevzel tudi za naprej, v čemer imamo dovolj poročila, da bo Mlad. zveza tudi naprej delala in rastla v duhu in na podlagi večnih in neizpremenljivih katoliških načel. Za rešitev perečih socialnih vprašanj, za vzgojo mladih in izbranih čet, vse to v blagor brezpravnih in teptanih slojev.

Rečica pri Laškem. Naša Mladinska zveza si je zasnova zelo obširen program bodočega dela v organizaciji. Kako ta program izvesti, je odvisno od samega članstva. Želi se pa tudi od članstva, da se redno udeležuje določenih sestankov. Na sestankih izražajte svoje misli ter stavite predloge. Sestanki naj nam bodo gonilna sila vsega našega dela. Kakor od samega odbora, tako tudi od vseh tovarišev se pričakuje čim večje agitacije. — Imejmo, tovariši, samo to pred oči: da ni dela brez truda, a truda in žrtev se ne plašimo. — Naprej!

Zahvala

Delavski zaupnik v Dravski vojni radionici v Ljubljani smatram za svojo dolžnost, da se Jugoslovanski strokovni zvezi toplo zahvalim v svojem imenu, zlasti pa še v imenu svojih prizadetih tovarišev za vso pomoč, podporo in intervencije, ki jih je napravila v zadevi naše radionice, ko je bil zaradi pomanjkanja dela oziroma kreditov uveden mesto dotedanjega sedemurnega delavnika kar naenkrat 4-urni delovni čas. Na podlagi storjenih posredovanj je sedaj Vojno-tehnični zavod v Kragujevcu naši delavnici spet nakazal delo, ki bo predvidoma trajalo do začetka maja prih. leta. Na podlagi tega je sedaj upravnik naše delavnice uvedel spet 7-urni delavnik.

Obenem s to zahvalo, ki mi jo nalaga dolžnost izreči v prvi vrsti JSZ, se zahvaljujem prav tako tudi vsem gospodom, ki so na Vašo intervencijo kakorkoli pomagali rešiti delavstvo naše delavnice iz tako težkega položaja, zlasti g. notranjemu ministru dr. Korošcu in g. banu dr. Natlačenu, enako pa tudi Delavski zbornici, ki je s svoje strani podprla Vaše prizadevanje.

Uspeh, ki ga je akcija JSZ ob tej priliki dosegla, je zelo utrdil naše vrste. — Grabec Valentin, delavski zaupnik v Dravski vojni radionici v Ljubljani.

Razno

»Socialna Pravda«, glasilo Radniškega strokovnega saveza v Zagrebu, je v svoji zadnji številki priobčila spomenico JSZ, ki je bila predložena kr. namestnikom in kr. vladi o minimalnih zahtevah našega delavstva.

Delaveem, ki nimajo delavskih knjižic, je vlada dovolila na železnicah 75% popust, če imajo potrdilo svoje občine, da so poslani v Belgrad zato, da si poiščejo novo službo.

Ni dovolj, da samo redno plačujete članarino, marveč je treba, da tudi aktivno sodelujete v strokovni organizaciji.

Šele prvi. Zdravnik je nekje stavil osepnice. Ko je že končal delo ter pospravljaj orodje, so se zdajci odprla vrata in v sobo je stopila žena z enoletnim otrokom v naročju. Nevoljen reče zdravnik: »No, no, to je menda vendar zadnji?« »Oh, gospod doktor,« odgovori žena sramežljivo, »še prvi je!«

»Ti paglavci!« zakriči nanj gospod, »kaj ne znaš zviniti?«

»Zviniti znam, gospod, ne znam pa voziti.«